

Előfizetési díj:

Egész évre 8 Kor. Félre
4 Kor. Negyedévre 2 Kor.
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetmények:

3 hasábos petsor egyszer
18 fill. többszöri hirdetésnél
14 fill.

Nyilt-tér petit sora 24 fill.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmentetlen leveleket csak
ismert kezeztől fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara“, a megyei községi- és körjegyzők, a „Kanisai és novai járási községi és körjegyzők egyeteme“-nek, valamint a „Légrádi takarékpénztár és önszegélyző szövetkezet“-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Börtön és humanizmus.

Az utóbbi néhány évtized alatt Magyarországon a börtönélet szelleme nagy mértékben megváltozott. Még pedig a humanusan érző és gondolkodó emberek felfogása szerint nagyon előnyösen.

A mai kor ivadéka már csak regényekből ismeri a börtönöknek ama borzalmait, mely pár évtized előtt még színről-színre látható, tapasztalható volt. A nyirkos fajú, fullasztóan dohosszagu, sötét, penészes zárkák, a rothadt szalmából készített fekvőhelyek, a romlott, poshadt ivóvizet tartalmazó régi korsóval, az ide-oda futkosó büzös patkányokkal, — amikről ma már csak megfakult, sárga foliások beszélnek háborzongató realizmussal: akkor még megvoltak valóságban is.

A mai kor szellemében gondolkodók nagyon könnyen pálcát is törnek az akkori börtönök minősége és szelleme fölött, mivel abban az időben a börtön lakóinak csakugyan át kellett szenvedniök a poklok kínjait. Éheztek, sanyargatták őket és olyan bánásmódban részesültek akárhányszor, aminek hallatára a mai kor gyermekének ereiben könnyen megfagyhatna a vér.

Ámde ha az igazságszolgáltatás, a társadalmi rend érdekében fenállott és fenálló intézményeknek akkori szellemét meg akarjuk ítélni: le kell szállanunk annak a kornak gondolkozási színvonalára.

Abban a korban a szabadságvesztést, az elzárást kizárólag büntetésnek tekintették, olyan felfogással, hogy annak a bűnösre nézve is, meg másokra nézve is elrettentő hatása legyen. — Elrettentő hatása az eljárásnak pedig az akkori felfogás szerint csak úgy lehetett, ha az a bűn arányában bizonyos kisebb, vagy nagyobb fokú kínládással is járt. Ez a felfogás teremtette meg a börtön-élet borzalmait.

Nagyon természetes, hogy a haladással arányosan hódító humanizmus szelleme a börtönéletre is

nagy hatással volt. Ma már a szabadságmegvonásnak, az elzárásnak, általában az alkalmazott büntetésnek nem eszám az a célja, hogy elrettentsen, hanem főképpen az, hogy megtérítő, javító hatással legyen. S emellegva a bűnhődés ideje alatt nem olyan eszközöket alkalmazunk, hogy a büntetettnek csupán kínjai legyenek, hanem hogy szíve, lelke javuljon, nemesedjék s így a börtönből kiszabadulván, ne a büntetéstől való félelemből, rettegésből, hanem lelke szerinti meggyőződésből kerülje a rosszat és kövesse a jó irányt.

A börtönrendszernek a humanizmus szellemében való átalakítását még mindig nagyon sokan helytelenítik. Sehoggy sem bírnak megbarátkozni azzal a bánásmóddal, aminőben ez idő szerint részesülnek a társadalom bűnös és szabadságvesztésre ítélt egyénéi. Ugy gondolkodnak, hogy mostanság azért követnek el az emberek oly könnyen büntetéseket, mert nem félnek a börtön-életől, sőt akárhányan szinte maguk kívánkoznak be a börtönbe.

Ezt a véleményt azután mintegy igazolják, megerősítik a büntetett elkövetők részéről szórványosan tett nyilatkozatok.

Alig néhány éve történt p. o. Zalamegye egyik községében is, hogy egy kanász-bojtár a volt gazdája fölé gyújtotta a házat s mikor kérdőre vonták, hogy miért tette, így felelt: „Miért ne tettem volna? Ezzel boszút álltam volt gazdámra is, amért elbocsátott a szolgálatból; meg legalább egész télen át lesz becsületes szállásom, kenyerem a börtönben. Egyszer már voltam bent; olyan módomból volt, hogy még édesanyám tején se éltem különbül.“

Ebből és ilyenféle nyilatkozatokból azután nagyon szívesen következtetik a mai börtön-élet szellemével megbékülni nem tudók, hogy a bűnre hajlók szinte sietnek vissza a börtönbe. De nem úgy van. Az ilyen nyilatkozatok és tettek — hála Istennek! — nagyon szórványosak.

A börtönlakók nagy részét ez idő szerint olyan

egyének teszik ki, akiket szerencsétlen életviszonyok kergettek bűnbe; mert talán nevelésüknél vagy egyéb körülményeiknél fogva nem volt meg bennök az elégerkölési erő, hogy a társadalmi renddel összeütközésbe ne keveredjenek. Az ilyen egyének legtöbbszörre megjavulttan hagyják el a börtönt, mely számukra egy humanus szellemben berendezett javító intézet volt. Sok, nagyon sok egyént adtak már vissza ilyként a társadalomnak a humanus szellemű börtönök.

Míg ellenben, ha még mindig az elrettentés módszerét alkalmazzák, a legtöbbjük még jobban elvadult volna s onnan kikerülvén, megint csak réme, átka lett volna valamennyi a társadalomnak; mint ahogy a régi börtönrendszer javítás helyett szinte kreálta a gonosztevőket.

Ma napság már még az ugynevezett gonosztevőket is megjavítja a fegyház, — ámbár az ilyeneknél sokkal gyakoribb a visszaesés, mivel ezeknél Lombroso megfigyelése szerint az agyrendszer betegségében van az ok. És valószínű, hogy idővel ezeknek a szerencsétleneknek nem is a fegyházakban, hanem majd külön az ő számukra berendezett tébolydákban lesz a helyök.

A fegyházakban és börtönökben elhelyezett bűnösök lelkének kiműveléséről pedig oly szépen, oly nemesen, oly humanus szellemben van gondoskodva, hogy azoknak hatásától csak üdvös eredményt várhatunk.

A kir. ügyészségek fenhatósága alatt álló fegyházakban, börtönökben — amellet, hogy a rabok rendes vallásoktatásban és a reális tantárgyakból is külön tanításban részesülnek, — szépen berendezett rabkönyvtár is van, mely a különböző műveltségű rabok mindegyike számára tartalmaz jól megválogatott, erkölcsnemesítő olvasmányokat.

Bárhogy kárhoztassák is tehát sokan a börtönök humanus szellemét, — azt nem tagadhatja el senki, hogy ez a szellem megjavított egyéneket ad vissza a társadalomnak legnagyobb részben. És ha

A „Zalamegye“ tárcája.

Két kép.

I.
A régi.

Mintha most is hallanám édesanyám szigorú szavát: Ne regnálj annyit!

Sokat regnáltam tudniillik, hogy vigyének bé engem is a kolégiumba. Mert a rektor is sokat mondta édesapámnak, a kívül barátságban volt és édesanyámnak, akivel atyafiságban van, hogy: Te Mózi te! Te Agnis te! vigyétek bé már ezt a gyermeket az iskolába, itt már a nyakamra nőtt.

Bizony lehettem már úgy tíz esztendő s a cseremezőn és a nyírágásban már több évi tanfolyamot elvégeztem a libák, a disznók és a bornyuk őrzésében; a gyepen való birkózásban pláne már megközelíthetem egy kis segédtanári állomást is. Czigány kereket vetni két falu határán csak én tudtam. Mondanom sem kell, ezen a téren engemet illetett meg az egyetemi professzorság.

Többet mondok. Kiskirály voltam a cseremezőn. Váltig csudálkozom is azon, hogy otthagytam a „vitézi életet“. Minek is regnáltam annyit?

A sok regnálásnak végre mégis engedtek. Épen a kenderitőlásban forgolódtam édesanyám s felbe kellett hagynia, hogy másnap reggelre elkészítsen az utra.

Legelőször is kihuzta a kihuzós asztalt, ráterített egy lepedőt, végedesvégig hintette vattával, kenderrel, szőszszel, mi a ménkővel, ezt megint leterítette egy színes borítékkal s az egészet keresztül-kasul összevissza varrta s egy félóra alatt meg volt a paplan, s szép tiszta fejez lepedőt varrt reá; elévette a legkisebbik, csikos párnát, megtöltötte a surgyét friss szalmával.

Ez az egyik része a kolégiumi életnek. Kérdezte is közbe közbe: Hogy élsz meg fiam? Édesapám pipázott s azt mondta, hogy nem feltem én az én fiamat.

A tulipántos láda már meg volt. Egyik felébe rakogatta a fejéreműt, törülközőt, másik felébe egy kenyeret.

szalonját, sajtot, szőlőt, almát, diót s egy kalácsot. Ezzel megéred egy hétig; akkor megint veszünk a szombati hetivásáron. A ládakulcsát meg a bicskot, hogy el ne vesszen egyik se, egy erős madzaggal a lábim gomblyukába kötöttük. Ott lógott mind a kettő.

Ez a második rész. Most már senki sem kételkedett, hogy igazán bemegek. Csak a vén Zsóké. Zsókének hitták azt a tréfás cigányt, aki zsellérünk volt s legjobban tudott aratni a faluban, én is tőle tanultam. Ő nem hitte. Hiába mondtam neki ugrálva, hogy megek én a kolégiumba. — Méssz te a kórédombra! azt mondja.

De hiába volt Zsókének minden tagadása.

Csak bementünk. Hajnalban már be volt fogva a nyírfa. Apámnak minnig olyan fejez lóva volt, 25—25 forintot vette őket a vásáron. Az öreg nyírfaához hasonlítottak. A kolégium legeslegfőbb emberének vittünk egy kupa — mai számítás szerint másfél liter — jó erős kis üstöst. Nem ám megvesztegetésből. Ehhez nem ért a természet fia. Eminencia úgy is termett, mint a polyva. Csupán kedveskedésből vittük a kis üstöst. Beiratás díjába, iskolatartozásba (tandij) s ágyhelyért, mert benn laktunk az iskolában s affele apróságokra egy vagy két, vagy talán három pengő forintot is kellett fizetni. A „precektornak“, aki a leckét felkérdezi, egy szép ezüst tallér dukált. Végezetre piros zsebkendőm szegeletjébe nekem is kötöttek tíz krajcárt költő pénznek. Ezek voltak az első s ha jól emlékszem az utolsó érettem fizetett tandijak.

Az öreg szüléket visszavitte a nyírfa s én ott maradtam, ellátva a kolégiumi kellekek harmadik részével is.

Nagyon csalódik, aki azt hiszi, hogy szegényesen voltam ellátva. S talán, hogy lenéztek volna társaim s a nagyobb diákok? Dehoggy. Megbecsülés tárgya voltam dús tartalmú ládám miatt. Csupán egy dologért csufolkodtak velem sokat a gyermekek. Azért, hogy piros sapkám volt. Nagypámról maradt. Rája pedig még talán a török világból maradt volt.

Szegénynek éppen nem mondhatnám az akkori állapotomat. Éppen tiszerte voltam gazdagabb, mint most. Akkor a hét végén is meg volt a tíz krajcárom.

— Ezt a levelet pedig a hét elején írom, s...

Mit mondhatnának azok, akik tiszerte messzebből jöttek, akikhez nem jöhetnek be hetenként egy-egy átalveto kenyérről? Ezek a messziről való iskolaszolgák voltak, de azért egyenlők voltunk. Nékik volt pénzük, nekünk volt kenyérünk. Hanem abban már felettök állottunk, hogy mi közellakók minden héten egyszer, szombaton fött ételt is ettünk hidegen.

Oh, milyen élet volt! Hárman-négyen neki estünk egy fazék fuszulyka levesnek... aztán az üres fazékát a templom oldalához vágtuk.

Tarczafalvi László volt a legnagyobb hős. Valahol kántor lett belőle. Az öcsése is ott volt. Abból tanító lett és pompás poeta.

Igen. A Tarczafalviak ki sem jöttek a majálisra, ahol mulatnak, vigadnak, táncolnak a diákok és esznek — isznak — akinek jussa van hozzá. Mert itt már mégis csak a pénz a jog. A majalison nem lehet puliszkát főzni. Már pedig jobb jóllakni, mint táncolni. Ok otthon maradtak. Volt tisztjök. Aztán sütöttek, főttek, lakmároztak otthon, t. i. az iskolában, különbül mint ha majalisoztak volna.

Különbben amint látni lehet, voltak ott gazdagabb diákok is, mint ok. Magam is a gazdagabbak közé tartoztam.

De ennél még jobban is ment ott az élet. A mint mondtam, egy része iskolaszolgaságból élt, a másik rész tarisznyából, egy pár esztendő mulva pedig igazi diák lett a gyermekem, tanította a kisebbeket, vagy is precektoroskodott, munkájáért kapott pénzt, vagy ebédet, eljárt legatióba az ünnepeken, itt még több pénzt kapott; egész egy kis ur lett belőle. A diák már fekete ruhában járt, a fekete ruha pedig azt teszi, hogy ur.

Saját maguk szerették, hát urak. Sőt az iskolaszolgák sem voltak szolgák. Nem az a szolga, aki dolgozik, hanem az, aki meghunyászkodik. Nem igen volt, mit enniök? Nem ám. S még a nem iskolaszolgáknak

az ily humanus szellem hatása alól kikerült egyének a körülmények kényszerítő hatása következtében újra bűnbe esnek, — annak leginkább az inhumanus itéletű társadalom az oka, mely nem akar hinni a megtérésben, kitzasztja magából, pokolra kárhozza a megtértet.

A megyei állandó választmány ülése.

A megyei állandó választmány f. hó 3-án Csertán Károly alispán elnöklété alatt tartotta ülését, amelyen a közgyűlés tárgysorozata felvett összes ügyeket tárgyalta s mindegyikre vonatkozólag javaslatát a f. hó 10-én tartandó törvényhatósági közgyűlés elé terjeszti.

A tárgysorozatba felvett ügyek tárgyalása előtt került a napirendre Koller István bizottsági tagnak két indítványa. Az egyik indítvány foglalkozik azzal az indokolatlan támadással, melyet a „Pester Lloyd“ ismert cikke Darányi Ignác földmívelési miniszter ellen intézett s egész terjedelmében a következő: „Indítványozom, hogy dr. Darányi Ignác földmívelési miniszter urnak Párisban a földmívelési congressuson tartott beszédeért a „Pester Lloyd“ című napilap részéről történt méltatlan és indokolatlan támadás alkalmából teljes bizalmát és elismerését fejezze ki Darányi Ignác földmívelési miniszter ur személye és működése iránt Zalavármegye törvényhatósági közgyűlése; fejezze ki továbbá az említett igaztalan és sugalmazott támadás felett roszalását és megbotrányozását azzal, hogy a személye és állása ellen folyton működő aknamunkával szemben őt Zalavármegye törvényhatósága osztatlanul, minden időben és alkalommal támogatni kész s jelen határozatát jegyzőkönyvébe véve a miniszter urnak megküldi“.

Az állandó választmány az indítványt egyhangulag magáévá tevé, annak elfogadását a közgyűlésnek javasolni fogja.

Hasonlóan elfogadta és elfogadásra ajánlja az állandó választmány Koller István bizottsági tagnak másik indítványát is, melyben az ország vadállományára pusztításának megakadályozása céljából az 1883. évi XX. t. c. III. fejezete 9. szakasz g) pontjának törvényhatóságilag oly módon való megváltoztatását javasolja, hogy a tilalom kiterjesztésük augusztus 15-ig s ennek keresztülvitelére céljából az országgyűléshez kérvény intéztessek.

A vármegyei tiszti-, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet fizetésének rendezése tárgyában kiküldött bizottság munkálataiban a tisztségviselők fizetésének rendezésénél az ötödik korpótlék behozatalát s ennek keresztülvitelére 1¹/₁₀% vármegyei pótlék megszavazását javasolja. Az állandó választmány szintén foglalkozott a javaslattal s annak elfogadását és keresztülvitelére az 1¹/₁₀%-os vármegyei pótlék megszavazását hozza a közgyűlésnek javaslatba.

A vármegyei tiszti személyzet szaporítása, valamint a helyiségek kibővítése tárgyában javaslatlételre az alispán elnöklété alatt egy bizottság kiküldését hozza javaslatba az állandó választmány.

A Balaton tavi gőzhajózási társaságnak a segélyezés tárgyában beadott kérvényére az állandó választmány javaslata a régi t. i. amennyiben nevezett társulat a közgyűlés részéről tett feltételeknek eleget tesz, úgy a vármegye a 10.000 korona évi segélyt szavazza meg.

A földmívelési miniszter az állatorvosi közszolgálat államosításáról szóló 1900. évi XVII. t. c. végrehajtása tárgyában kiköcsötött rendeletet a vármegye törvényhatóságának megküldvén, annak előterjesztése után az állandó választmány a földmívelési miniszterhez felterjesztés intézését javasolja, amelyben a vármegye közönsége kérje a minisztert, hogy minden járásban 1—1

sem igen volt sok. Hanem azért egyik sem volt koldus. Nem az a koldus, akinek nincs mit egyék, hanem az, aki kéreget, hogy ingyen adjanak neki.

No abban az ifjusági seregben nem koldultak enni valót és semmit sem, hogy ingyen jussanak valamihez.

És ez a tulajdonság is ér valamit, ha egyebet egy betűt sem tanult volna is az a szaz iskolás gyermek.

II.

Az új kép.

Szerencsére ebből a képből nincs sok. Itt a mi vidékünkön található. Nem kell rajzolni vagy festeni. Készen van, csak félretaszitom előle a lepedőt, hogy jobban látszódjék.

Ime. Bemegy egy házhoz egy ifju uri ember, vagy másképen: fiatal ur, gavallér külsejű, rendes jó modoru, tisztességes ruházatu, szegfűvirág a gomblyukában s kéri a házi asszonyt, hogy adjon neki ebédet minden héten egyszer — minden igaz ok nélkül, — de mégsem minden ok nélkül, mert ő iskolába jár, kénytelen a mások segélyére szorulni, de ha végzi az iskolát, derék ember lehet belőle s a városának, a vármegyéjének, az országának s talán az emberiségnek büszkeségévé válik, nagy hasznára — lehet.

A házi asszony gyorsan átgondol mindent. Lehet, hogy jó módban élve van tehetsége az adakozásra s jó szive is van a segélyezésre, — de esetleg, — hogy csak egy cseppnyi akadályt hozzak fel — igen alkalmatlan lehet neki, hogy a „napot adás“ alkalmával mindig ki csipje magát, miderrel s többfeffélével, mert könnyen „megszólhatnak“ az embert nemcsak az étel gyengeségeért, hanem a megjelenésért is.

Szóval szokásban van itt nálunk az iskolás gyermeknek az a társadalmi segélyezése, mit másképen úgy mondanak, hogy a fiu „napot, vagy napokat eszik“ rendre egyik másik háznál.

Közel lakunk Ausztriához s Németországhoz, hol a vándorló kéregetőknek, koldusoknak, hízalóknak kiapad-

járasi állatorvos alkalmaztassék, valamint Nagy-Kanizsa és Zala-Egerszeg r. t. városokban, azonkívül a topolczai járásban, tekintettel annak nagy kiterjedésére, a csáktornyai járásban, tekintettel a határszélre, 2—2 járásorvos legyen; továbbá, hogy a vármegye a szóban forgó állatorvosoknak hivatalos helyiséget nem adhat, mert a létező helyiségek a jelenlegi hivatali személyzetnek sem elégségesek.

Majd tárgyalás alá vette az egyes községek kéréseit, amelyek legnagyobb részének teljesítését javasolja az állandó választmány.

Tisztességtelen verseny.

Minden fának van fattyu hajtása. Társadalmi intézményeink, sőt állami jogintézményeink bármelyikét vizsgáljuk, a fenti közmondást mindegyikre nézve alkalmazhatónak találjuk. A törvényhozásnak illetve az annak irányt adó szakminisztereknek a feladata ezen, az egyes intézményeken jelentkező vad hajtásokat még idejében az intézmény törzsből kiküszöbölni.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszterünk, mint jó kertész, első feladatának tekinti, hogy a kereskedelem terén az iparszabadság örve alatt felburjánzott tisztességtelen versenyt lehetőleg megakadályozza.

A tisztességtelen versenyről szóló törvény előadói tervezete már egész készen van s azt indokolásával együtt még ennek a hónapnak a folyamatában szakértekezlet elé terjesztik.

Maga a tervezet nem állván rendelkezésünkre, arról érdemileg nem szólhatunk. Nem mellőzhetjük azonban az illetékes és az értekezleten résztvevő szakkörök, különösen a kereskedelmi és iparkamarák figyelmét egy, a kereskedői világban már régóta tapasztalt vasásságra felhívni, amely a szóban forgó törvény keretén belül, első sorban igényelne sürgős orvoslást. És ez: a hízaló iparnak a mai viszonyokhoz mért megszorítása.

A hízalást az 1852 évi szeptember 4-iki patens szabályozza, amelyet azóta miniszteri rendeletekkel már számtalanszor módosítottak. Ezeknek a módosításoknak dacára a hízalási törvény a mai igényeknek épen nem felel meg s a hízalóknak a kereseti adó tekintetében adott és ma már mivel sem indokolható kedvezmények, főleg a kereskedelmi utazók tulszaporodásával kifejlődött közvetlen kereskedés folytán anyagilag nagyon is sújtott vidéki kereskedőink rovására nyujtatnak.

A hízalási törvény mai alakjában eredeti rendeltetésének nem felel meg. A szegényebb, különösen felső Magyarország szegényebb lakosainak új keresetforrást nyujtani azzal, hogy házi iparban készült áruikat házról-házra, vásárról-vásárra hordva, valóságos hízaló kereskedést üznek — ez tulajdonképpen a szóban forgó törvény célja.

Es tényleg mit tapasztalunk?

Négy ló által vont szekerekkel — cseh, morva és sziléziái gyárakból kikerült és ezeket erő árura tárral árasztják el a vidéki vásárokat a mi igen tisztelt, gylcsos tót néven ismert polgártársaink s a hízalási törvény által nyujtott kedvezmények alapján a nagy harmadosztályú kereseti adóval sújtott vidéki kereskedőinknek oly aránytalan eszközökkel csinálnak versenyt s az eredménye nem más, mint a vidéki kereskedelem tönkretétele.

Más eredmény nem is képzelhető, ha meggondoljuk, hogy egy ilyen négy lovas hízaló legalább is háromszor annyit árul el, mint egy közepes vidéki kererkedő; hogy boltbért nem fizet, összes évi adója 30 korona, míg a vidéki kereskedő jóval kevesebb áru forgalom mellett tetemes költséget és 10% kereseti adót kénytelen fizetni.

Ezeknek az állapotoknak a sürgős megváltoztatását megköveteli vidéki kereskedőink létérdeke.

hatatlan tengere özönl el s ostromolja a tornácokat. Azt hiszem innen jött az a szokás, hogy az iskolás gyermekek is, vagy a gyermekes apák ki koldúlnak egy-egy ebédet a magok nevében. Mert ne tévesszük össze azt a régen is divatos szokást a felekezeti iskoláknál, hogy a növendékek jártak kéregetni, de nem a magok, hanem az intézet nevében „comes“, „supplikans“ és „legatus“ címen. A gyűjtött összegről aztán beszámoltak s a növendékek segélyezéséről aztán maga az intézet gondoskodott.

Mert nézzük csak meg ennek a mi vidékünkön divó napot evésnek az előnyeit és hátrányait.

Jó a napot adó emberbarát részéről, hogyha gyakorolhatja azt a vallásos színezetű könyörületeséget, adakozást és áldozatkészséget, mely ő benne lelki megnyugvást és vallási emelkedettséget eredményez; jó a napotevőnek, hogy részesül a társadalomnak amaz emberbaráti szociál-erkölcsében, mely szintén össze függ a keresztényi vallással; jó a közügynek, az álladalomnak, ha a napotevőből egy hasznos tagja lesz az emberi társaságnak, ha egy kis olcsó áldozattal megmentettük az elzúllástól, vagy épen az éhenhalástól.

De, rosz a jó lelkű napotadónak, ha az ő pártfogoltja ajándék marháának a szőrit nézi s azt sem mondja rá, felkálap: az emberi háladatlanság undora tölti el ekkor a jólelkű adakozót és rosz az adakodó részé. Ő az is, ha adományáért tulságos bókókat kíván; rosz a napot evő embernek és emberfiának, kivált ha magyar, kunyeralni, a gerincét meggörbiteni, rosz lenyelni azt a falatot, amelyért nem dolgozott, rosz, ha megszokja az érdemtelen megalázkodást, a macska hizelgést és a kutya alázatoságát, rosz ha megszokja az ingyenelést, melyből hamarosan joggal követelés lesz, rosz ha fejlődés helyett pusztul a karakter s a napot evőben az ember lealacsonyodását látjuk; és rosz a közügynek, ha a napot evőből flaszterkoptató lesz, vagy ennél is veszedelmesebb valami.

Azonban ne gondolja senki, hogy a segélyezés ellen beszélék. Est modus in rebus. Csak az alakja nem jó

A bajon nem lehet másképen segíteni, mint a hozandó új törvény keretében a hízalási törvényt alapos revízió alá véve, az iránt intézkedni, hogy hízalási engedélyeket kizárólag olyan egyének kaphassanak, akik a hízalást úgy gyalogszerrrel, vagy legfeljebb egy lovas két kerekű kocsin kívánják folytatni.

Ezzel azután megszűnnék az a visszas állapot, hogy a törvény által a legszegényebb lakosokra való tekintetből nyujtott kedvezmények egyes nagy vállalkozó gylcsos tótok kezében vidéki kereskedőink romlását idézék elő.

Tárgysorozat.

Zalavármegye törvényhatósági bizottságának f. hó 10-én és folytatva tartandó közgyűlésére felvett tárgyak sorozata:

Alispáni jelentés a törvényhatóság állapotáról, — ezzel kapcsolatban a számonkérőszék jegyzőkönyve.

Az elhalálozás által üresedésbe jött árvaszéki üllnöki állásnak választás utján való betöltése.

Várhidy Lajos árvaszéki jegyző és Csatóry Elek vármegyei V-ik aljegyző lemondásának elfogadása és ennek folytán ezen, valamint egyéb üresedésbe jövő állásoknak választás utján való betöltése.

Az állandó választmány a vármegye 1901. évi költségvetés tervezetét bemutatja.

A közigazgatási bizottság a törvényhatósági utadóalap 1901—1902. évi költségelőirányzatát elfogadásra ajánlja.

Gulner Gyula és Széll Ignác belügyminiszteri államtitkárok válasza, a vármegye közönsége részéről hozzájuk juttatott üdvözlő iratra.

A vármegyei tiszti, segéd-kezelő és szolgaszemélyzet fizetésének rendezése tárgyában kiküldött bizottság javaslata.

A m. kir. belügyminiszter rendelete a gyámpénztárak pénzkészleteinek a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló 1898. 23. t. c. alapján ezen hitelszövetkezetek ügyének előmozdítására és hitelignyei kielégítésére alkotott „Országos Központi Hitelszövetkezet“-nél leendő elhelyezése tárgyában és az az Országos Központi Hitelszövetkezetnek ugyanezen tárgyban f. évi június 1-éről a vármegye közönségehez intézett előterjesztése.

A m. kir. belügyminiszter rendelete, mellyel a megyei árvaszek egy nyilvántartói és 4 irnoki állás rendszerezése tárgyában hozott határozatától a jóváhagyás megtagadtatott.

A megyei árvaszek bejelenti, hogy a Szamecz Károly árvaszéki üllnök elhunyt folytán üresedésbe jött, a gyám-tári tartalékalap terhére rendszerezített állással egybekötött fizetés és lakbérilletmény kiszolgálását f. évi június hó 1-től kezdve az állás betöltéséig beszüntette.

Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye járás főszolgabírának kérvénye a hivatalos érintkezések egyszerűsítése iránt és a vármegyéjükhöz intézett javaslata a megyei és községi közigazgatás javítása tárgyában.

A m. kir. belügyminiszternek leirata, a személyzet szaporítása és a helyiségek kibővítése tárgyában a f. évi májusi közgyűlésből tett felterjesztésre.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszternek kértrend-beli leirata, a balaton-tavi gőzhajózási részvénytársaság segélyezése tárgyában.

Káptalanfa község képviselőtestületének a község tulajdonát képező regale kártalanítási kötvény eladása tárgyában hozott határozata.

Keszthely község képviselőtestületének községi ingatlan eladása tárgyában hozott határozata.

Alsó-Lendva község képviselőtestületének a vihar-ágyuk beszerzési és fentartási költségeihez való hozzájárulás tárgyában hozott határozata.

ennek a segélyezésnek De az említett előnyös és hátrányos tekinteteket összevetve meg lehet találni a jobbmódját. Csak az a forma nem jó, hogy a gyermekek és gyermekes apák saját nevében járnak házról házra. Az nem jó, hogy a család és iskola külön működik ebben a tekintetben.

Az iskolás gyermekek élete és sorsa felett való gondoskodásnál nemcsak hogy együtt kell működnie a családnak és iskolának, nemcsak hogy ne tegyen semmit a család a vallásosság, a tudomány, az erkölcs, a jellem jöhet tekintetbe, ott az iskola nemcsak második szülő, az erkölcs nevelés és jellem fejlesztés dolgában feltétlenül az intézet szabályoz, vezet és kormányoz.

A segélyezés ügyét is, minthogy ez nemcsak az egyszerű megélhetést jelenti nem csupán magán ügy, hanem összefügg a jellemképzéssel, az igazságosság osztályozásával, a társadalmi jó renddel, a nemzeti neveléssel s a jövőre való gondoskodással és helyes alkotással: ezt a segélyezés ügyét magának az intézetnek kell rendeznie és kormányoznia.

Ebben az esetben azok az említett rosz dolgok megfognak szünni. Mert akkor az adakozónak nem a gyermek fog nem köszönni, hanem a közintézet fog föltétlenül köszönetet mondani; másodsor a segélyezett gyermek nem fog meghunyászkodni egyesek előtt, hanem az intézettől véve, mint arra érdemes, önzérettel fogja venni a segélyezést; harmadszor a közügynek sem lesz olyan rosz, mert az iskola nemcsak nem juttatja segélyhez, hanem eltiltja a segélyezéstől az arra érdemtelenekeket, mint erkölestelen ingyen éléstől; akiket pedig segélyez, azokból legnagyobb valószínűséggel derék tagjai lesznek az álladalomnak.

Ha pedig ez a három irányú rosz megszűnik, a még az előtt említett három irányú jó, megmarad.

A segélyezés eme módjának aztán igen könnyű kivitele van, s nem lehetetlen hogy gyakorlatba is vesszük,

Borbély György.

Garaboncz község képviselőtestületének a fogyasztási és italdó utáni jutalék mikénti felhasználása tárgyában hozott határozata.

Karos község képviselőtestületének a fogyasztási és italdó utáni jutalék mikénti felhasználása tárgyában hozott határozata.

A stridói körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületeinek a viharágyuk beszerzési költségeihez való hozzájárulás tárgyában hozott határozata.

Kerka-Kutas község által kérelmezendő vásár-hely-pénzszabályzatának jóváhagyása.

Baksa község a községi iskolának államosítása ügyében létrejött szerződéseket és határozatot törvényhatósági jóváhagyás végett beterjeszti.

Mura-Csány község képviselőtestületének a község szervezési szabályrendeletének megváltoztatása tárgyában hozott határozata törvényhatósági jóváhagyás végett beterjesztetik.

Oporovecz közég képviselőtestületének a község által felvett költsönre vonatkozó határozata törvényhatósági jóváhagyás végett beterjesztetik.

Balaton-Füred nagyközség képviselőtestületének 262 korona 41 fillér községi pótléknak behajthatatlanság címén leendő törlése iránt hozott határozata jóváhagyás végett beterjesztetik.

Talián-Dörögd, Pula, Hegyesd, Monostor-Apáti és Kapocs községek képviselőtestületeinek községi pótléknak behajthatatlanság címén leendő törlése iránt hozott határozatok jóváhagyás végett beterjesztetnek.

Kis-Palina község ingatlan szerzése iránt hozott határozatát jóváhagyás végett beterjeszti.

Meszes-Győrök, Vonyarcz-Vashegy, Rezi, Gyenes-Diás, Szabar, Zala-Szent-Mihály, Egeraracs, Nagy-Horváti, Szent-Márton, Ung-Jakabfa, Palkonya, Dióskál, Bucsu-Szent-László, B.-Sz.-Tamás, Hetés, Pölöske, Muravid, Szent-Adorján, Erdőhát, Lasztonya, Maróc, Felső-Szemenye, Kis-Cserneck, Csehi, Csörnyeföld, Alsó-Szemenye, Szent-Margita, Perlak községek képviselőtestületének községi pótléknak behajthatatlanság címén leendő törlése iránt hozott határozatai beterjesztetnek jóváhagyás végett.

Lipahöz község ingatlan szerzése iránti határozatát törvényhatósági jóváhagyás végett beterjeszti.

Zalavármegye központi házának tatarozására szükséges és a költségvetésben előirányzott költségeknek a házi pénztári tartalékalapból leendő fedezése tárgyában határozat.

A belügyminiszternek leirata, a nyomdai költségeknek mikénti fedezése tárgyában.

A földmivelségi m. kir. minister az állatorvosi közszolgálat államosításáról szóló 1900. évi XVII. t. c. végrehajtása tárgyában rendeletet le üldi.

A tisztviselői nyugdíjintézet választmány Farkas László vármegyei I-ső oszt. irnok nyugdíjaztatására vonatkozó iratokat a nyugdíjszabályok 12. §-a értelmében leendő intézkedés végett bemutatja.

Ugyanaz Kerecz F. órián nyugalmazott járási hivatalosolga nyugdíjaztatására vonatkozó iratokat a nyugdíjszabály 19. §-a értelmében leendő eljárás végett átteszi.

Zalavármegye árvaszékének előterjesztése, az árvaszéki pénzkezelési szabályrendelet módosítása tárgyában folyamatban levő intézkedések felfüggesztése iránt.

A szombathelyi megyés püspök köszönet nyilváníttása Kun Vilmos zala-egerszegi főgymnasiumi hittanárnak a Tüttösy László-féle kórház lelkeszi állásra történt kinevezéseért.

A közigazgatási bizottság a f. évi I-ső feléről szóló jelentését bemutatja.

A vármegyei számvétség által megvizsgált község költségtervek és birói számadások törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatattak.

Kolozsvár sz. kir. város tanácsának átirata Munkácsi Mihály, a magyar képművészet elhunynt mesterének emlékére a Magyar Képművészeti Társulatnál elhelyezendő — a szegény képművészek segélyezésére alapítvány iránt.

A voloscai „Andrássy emléktábla“ bizottságnak anyagi támogatása iránti megkeresése Andrássy Gyula gróf első miniszterelnökének emlékére — elhelyezendő emléktáblának — felállításá és elkészítése végett.

Szatmárvármegye átirata — az állatorvosi intézmény államosítására vonatkozó törvényjavaslata néve a kormányhoz felirat küldése iránt, hogy az állatorvosokkal szemben a vármegyei alispánok és főbírák is hatalmaztassanak fel arra néve, hogy ellenükben a fegyelmi eljárást megindithassák.

Szilágyvármegye közönségének átirata hazánknak a külfölddel kötött, az 1903-ban lejáró vámszerződések módosítása iránt, különös tekintettel szőlősgazdáinkra és szőlőművelésünkre.

Csanádvármegye közönsége a pusztai birtokosok községi adózási kedvezményének megszüntetése tárgyában az országgyűlési képviselőházhoz intézett feliratát pártolás és hasonszellemű felirattal leendő támogatás céljából megküldi.

Csanádvármegye közönsége az 1885. évi XXV. t. c. ben szabályozott és engedélyezett korcsmai hitelnek megszüntetése illetve lehető korlátozása iránt a m. kir. igazságügyminiszterhez intézett feliratát pártolás és hasonszellemű felirattal leendő támogatás céljából megküldi.

Sopronvármegye közönségének kérelme az átvíz által sujtott károsultjainak segélyezése iránt, Szatmárvármegye alispánjának a törvényhatósághoz intézett kérelme a tűzvész által teljesen elpusztított Fehérgyarmat nagyközség tűzkárosultjainak segélyezése iránt.

Az Eötvös-alap országos tanítói egyesületének Zalavármegyéhez intézett közönségi irata, hogy 400 korona alapítvánnyal az alapító tagok közé lépett. Nagyvárad törvényhatósága az olaszborokra kivetett

vámdíjtételeinek 12 arany forintra leendő felemelése iránt a m. kir. miniszterelnökhöz intézett feliratát pártolás végett megküldi.

Krassó-Szörényvármegye törvényhatósága az 1886. évi XXI. t. c. novelláris uton leendő megváltoztatásával, esetleg három főjegyzői állás rendszeresítése iránt a törvényhatósághoz és m. kir. kormányelnökhöz intézett feliratát pártolás és hasonszellemű felirattal leendő támogatás végett megküldi.

Győr sz. kir. törvényhatósági bizottsága — a tisztviselők s a kezelő és segédszemélyzetnek vasár- és ünnepnapokon munkaszünet engedélyezése iránt hozott határozatát hason határozat hozatal céljából megküldi.

Nagyvárad törvényhatósági város közönsége Bécs város tanácsának ama határozatára vonatkozólag, melylyel kimondotta, hogy hivatalos irataiban, címzéseiben a magyarországi helyek német nevével fogja használni, a helység nevekről szóló 1898. év IV. t. c. mielőbb életbe léptetése iránt a m. kir. miniszterelnökhöz intézett feliratát hasonszellemű felirattal leendő támogatása végett megküldi.

Dr. Jeney Béla letenei körorvos oklevelének kihirdetése.

Sztankovics János állatorvos oklevelének kihirdetése.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Gyászmlse Erzsébet királynéért. F. hó 10-én mint Erzsébet királyné ő felsége gyászos elhunytának évfordulóján, az ugyanazon napra hirdetett törvényhatósági közgyűlés délelőtt 8 1/2 órakor fog megnyitástani, hogy a vármegye legmélyebb gyászának ezuttal is kifejezését adandó, a délelőtt 9 órakor tartandó igazságtiszteleten a törvényhatóság testületileg részvehessen.

Képviselői beszámoló. Bogray Máté, a keszthelyi kerület országgyűlési képviselője, f. hó 2-án tartotta Keszthelyen az Amazon szálló nagytermében, beszámolóját szép számú választó közönség részvétele mellett. Beszédében képet adta az országgyűlés négy évi működésének; szolt a nemzeti párt küzdelmeiről, buzgalmaról, kitartó munkásságáról, valamint az obstructió okairól. Elitette Bánffy kormányának rendszerét és Széll Kálmán hívének vallotta magát. A beszédet köztetszettel fogadták, többször éljenzéssel kísérték s a kormányelnököt táviratilag üdvözölték. — Az egybegyűlte hallani kívánták a jelen volt Hertelendy Ferencet, a tapolcazi kerület új képviselőjét, aki a kérésnek engedve, szót emelt, üdvözölte Bogray képviselőtársát; majd kijelentette, hogy ő is Széll Kálmánt aki a jog, a törvény és az igazság elveit vallja, egész odaadással támogatja.

Pártalakuló gyűlés. A szabadelvű pártnak a zalaegerszegi választó kerületben való megalakítása céljából Skubics Jenő, a vármegyei szabadelvű párt elnöke, értekezletre hívta egybe a kerület szabadelvű párti választó polgárait. Az értekezlet f. hó 16-án délelőtt 10 1/2 órakor lesz Zala Egerszegben, a kerület székhelyén, az „Arany Bányá“ szálló emeleti kis termében.

Nagy-Kanizsa város képviselő testülete f. hó 3-án Lengyel Lajos főjegyző, h. polgármester elnökle alatt gyűlést tartott, b melyben az 1901-ik évi választás alá nem eső képviselők névjegyzékének a kiigazítására Hertelendy Béla, Elek, Lipót, dr. Tuboly Gyula, Varga Lajos és ifj. Hegedüs László képviselők által a bizottságot küldötték ki. — Az iskolaszéki tagságról leköszönt városi képviselők a polgármester útján felkérődek lesznek tisztességük megtartására s amennyiben ez a kérés eredményre nem vezetne, az állások betöltése iránt a szükséges intézkedéseket megteszik. — A Thonka-féle telek megvételére vonatkozó tanácsi előterjesztést nem tárgyalhatták, mert a képviselők a törvényben előirt számmal nem voltak jelen; ezt a tárgyat 30 nap mulva tartandó új közgyűlés tárgysorozatába veszik fel.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést: „Lénárd Ernő kir. közjegyző és neje született Schillinsky Jozefin a maguk és gyermekeik János, Dezső, Miklós, Margit és Mariska nevében megtört szívvel jelentik szeretett leányuk, illetőleg testvérük: Lénárd Mártának, tiz napi súlyos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után folyó évi szeptember hó 2-án éjfélt után 5 perckor, 18 éves korában bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó évi szeptember hó 3-án délután 5 órakor fognak a Szent-Miklósról nevezett sirkerlben örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő szent mise pedig ugyanazon napon délelőtt 8 órakor fog a megboldogult lelki üdvéért az Urnak bemutatattani. Keszthelyen, 1900. évi szeptember hó 2-án. Béke poraira!

Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Krabetz Nándor oklevelés rajztanárt és csáktornyai állami polgári iskolai rendes tanítót a temesvári állami tanítóképző intézetbe segédtanárrá a X-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába ideiglenesen kinevezte.

Zala-Szent-Gróth iskola ügye. Zala-Szent-Gróthól értesítik lapunkat, hogy dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő e hó 5-én este oda érkezett s 6-án a városi érdekeltséggel, állami iskolai gondnoksággal és tantestülettel értekezletet tartott, melyben megállapították az ottani állami elemi iskolák mellé felállítandó gazdasági ismételő iskola háztartását és tantervét. Ugyanezen értekezlethől kifolyólag a zala-szent-gróthi iparos tanonciskola előkészítő és két többi osztályt a már ajövő héten fog megnyitni. Végül kívánatosnak tartotta a bizottság, hogy a kir. tanfelügyelő óhajtatásához képest, e vidék kisdudovédelmének menell szervezésébe tetele céljából, a zala-szentgróthi kisdudovodánál, hatheti tanfolyam tartassék, a nyári gyermeknővédekhezak vezetésére alkalmas egyének kiképzése céljából.

Kitüntetett muraközi iskola. A párisi világiállításra küldött kalotaszegi varrottas és egyéb női kézi-

muukakéit a perlaki állami elemi iskola, illetve annak igazgatója Tóth Sádor elismerő oklevelet nyert. A kiállításra Tóth Sándorné született Milley Erzsébet tanítónő tanítványai által készített női kézi munkák küldettek s így az érdem őt illeti.

Anyakönyvvezető kinevezése. A m. kir. belügy miniszter a gulácsi anyakönyvi kerületbe Orosz Jenő helyettes körjegyzőt anyakönyvvezetővé nevezte ki.

Beiratások eredménye. A zala-egerszegi felső kereskedelmi iskola alsó osztályába 48, a középsőbe 37, a felsőbe 42 s így összesen 127 tanuló iratkozott be, 5-tel több mint a múlt évben, 22 helybeli, 105 vidéki; a polgári leányiskolánál az I-be 51, a II-ikbe 42, a III-ikbe 24, a IV-ikbe 30 s így összesen 147, egygyel kevesebb, mint az előző iskolai évben; az állami főgymnasiumnál az I-be 66, a II-ikbe 42, a III-ikbe 43, a IV-ikbe 39, az V-ikbe 35, a VI-ikbe 26, a VII-ikbe 15, összesen 266, a szaporodás a múlt évihez képest 36; az elemi iskolánál eddig beirtak 507 fiut, 460 leányt; a beiratást itt még nem fejezték be.

A keszthelyi községi iskolások dr. Csanádv Gusztáv elnök elnökle alatt tartott választó gyűlésen szótöbbséggel segédtanítónak Juhász Antal lázii tanítót, segédtanítónékn pedig Schaller Irén hodosáni állami elemi iskolai tanítónőt választotta meg.

Vívó estély Halász vívómester már a második nyarat tölti Zala Egerszegben s kiténő vívásáért és tanításáért széles körben nagy tiszteletnek örvend. Ezt a nyári munkásságát tanítványai bucsuzásul egy versenyvívó estélylyel akarják emlékeztetesse tenni, s 10 hetton estére a Bárány termében vívó estélyt rendeznek, hol az érdeklődőket szivesen fogadják.

Névváltoztatás. Kiskoru Gsettner Géza nagykanizsai lakos vezetek nevének „Gergely“-re, kiskoru Konh Vilmos csabrendeki lakos vezetek nevének „Markó“-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Mege erősítés. Nagy-Kanizsa város keményseprési ipari szabályrendeletét a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta.

A sümeghi községi iskolások Eitner Sándor elnök elnökle alatt ülést tartott, amelyen felolvasták és tudomásul vették a vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratát, melylyel Nemeth Béla évot 1040 korona évi nyugdíjjal nyugdíjazta, amelyhez a községnek évi 256 koronával kell hozzá járulnia; az iskolások a nyugalomba vonuló óvónak 27 évi ügybuzgó működéseért jgyzőkönyvileg fejtezték ki köszönetét és elismerését s egyuttal az ovoda vezetését — tekintettel a függőben levő zarda ügyere — egy évi ideiglenes alkalmazással 600 korona dajazzal Nemeth Hermin oklevelés óvónót bízták meg.

A szőlővesszők és szőlőajtványok eladásának megkönnyítése végett a földmivelségi miniszterium felhívja azokat a szőlőbirtokosokat, akiknek európai vagy amerikai szőlővesszőkkel, vagy szőlőajtványokkal rendelkeznek, hogy készleteiket fajta, minőség (suma, vagy gyökeres vesszők, ojtványoknál az alany és a reá ojtott honi fajta) és mennyiség szerint a termelési hely és az ezrenkénti eladási árak megjelölésével f. hó 20-ig jelentésk be vármegyénk területén a csáktornyai, alsó-lendvai, nagy-kanizsai, letenei és nevai járásokból Ulicsny Károly szőlészeti és borászati felügyelőnél Csáktornyán, míg a többi járásból a tapolcazi vancellériszkola igazgató-ságánál.

A VI-ik vándor kertészeti kiállítás, melyről lapunk múlt számában már megemlékeztünk, Nagy-Kanizsán f. hó 29-én d. e. 10 órakor nyílik meg a Polgári Egylet helyiségében. A kiállítást a magyar műkertészek és kertgazdák országos képző- és segélyező-egyesületének segélyalapja részére rendezik s beosztása: gyümölcsök, díszműkertészet, konyhakertészet, szeszek, borok, befőttek konzervek, kerti és ipareszközök, faiskola termékek.

Zászlószeg megváltása. Szedmak Ferdinád ur 5 koronát volt szives küldeni, mely nemes szívt adományért hálas köszönetét fejezi ki az ipartestület elnöksége.

A termelő közönség figyelmébe ajánljuk, hogy a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok élelemszükségletének biztosítása a nagy-kanizsai állomás számára október hó 15-én délelőtt 10 órakor lesz Sopronban a cs. és kir. élelmezési raktárban.

Értesítés. A fogyasztási szövetkezet azon tagjait, kik üzletrészeiket lelítették, értesitem, hogy részjegyeket már kiállítottak s azokat Magyar Lajos szövetkezeti pénztáros lakásán (Kereszt-utca 7 sz.) átvehetik. Egy részjegy után 20 fillér fizetendő. Zala-Egerszeg 1900. szept. 7. Dr. Kele Antal elnök.

Vármegyénk 1899. évi terméseredménye a központi statisztikai hivatal egybeállítására szerint: a) **főtermények:** őszi buza 494.562 q, tavaszi buza, 3.012 q, őszi rozs 506.980 q, tavaszi rozs, 3.966 q, kétszeres 637 q, őszi árpa 8.353 q, tavaszi árpa 243.309 q, zab 162.806 q, köles 4.711 q, tatarka 1.872 q, borsó 696 q, bab 629 q, lencse 925 q, szemes tengeri 361.315 q, burgonya 780.736 q, cukorrépa 158.433 q, takarmányrépa 823.906 q, őszi repce, 10.179 q, tavaszi repce 874 q, kender 4.214 q, len 1.934 q, mák 667 q, csalamádé 300.032 q, őszi búkköny magnak 2.077 q, őszi búkköny takarmány-nak 15.064 q, tavaszi búkköny magnak 19.717 q, tavaszi búkköny takarmány-nak 295.009 q, lóhere magnak 2.805 q, lóhere takarmány-nak 376.744 q, lucerna magnak 655 q, lucerna takarmány-nak 132.052 q, fejes káposzta 258.210 q; b) **melléktermények:** bab 38.274 q, tók 313.030 q, mák 130 q, fejes káposzta 15.901 q; c) **tarló-, és utó növények:** tarló répa 343.203 q, köles 6.282 q, tatarka 2.653 q; d) **természetes kaszálók:** széna réteken 2.448.717 q, kerteiben 129.385 q, egyéb kaszálókön 25.770 q.

Ménlovak vétele. A földmivelségi miniszter értesíti azokat a méntulajdonosokat, akik eladó ménlovaikat megvétel végett az állami lótenyésztézetek részére felajánlották, hogy a bejelentett teljes koru méneket bizottságilag folyó 17-én fogják Zala-Egerszegben megszemlélni és esetleg megvásárolni. A megvett ménlovakat a

helyszínén átveszik, a vételért pedig az eladó által megnevezett kir. adóhivatalnál esetleg csak 1901 évi január szálló emeleti folyóvá tenni.

Ki akar egy éves önkéntes lenni? Bizonyára van olvasóink között akárhányszor fiatal ember, ki annak idején tanulmányait félbe hagyta s így a 3 éves terhes katonai szolgálatnak néz elébe. Debreczenben már évek óta sikeresen működik az országszerte kitűnő hírnévnek örvendő, Lichtblau Albert féle miniszterileg engedélyezett katonai előkészítő tanfolyam, tanbiztonság: eddei Draugentz János m. kir. ny. honvédeztudós, Mayer Adolf ny. cs. és kir. őrnagy, melyben azon ifjak, kik még sor alatt nem állottak, foglalkozásukra és előkészültségükre való tekintettel nélkül rövidesen megszerezhetik az egy éves önkéntesi jogot. Felvilágosítást és propektust készséggel küld **Lichtblau Albert** igazgató Debreczen.

Nyoma veszett. Kálmán György bessenyei gazdambernek meghalt a felesége, de azzal vigasztalódott, hogy van egy 18 éves szép szőke leánya s ez némileg kárpótolja a fájdalmat. A leány Nagy-Kanizsára ment volt ezeltől 9 hónappal s Deák Józsefnél szolgált, most az öreg Kálmán György panasza, hogy a leánya nincs sem itthon, sem Kanizsán és senki sem tudja, hová tűnt el.

Öngyilkos. Szentpál községben egy Tóth János nevű ember, akit gúnyneven Gyergynak hívtak, valamiért elkeseredett, hihetőleg a miért gúnyneve is volt s fobeltette magát, hogy szörnyet halt.

A botfai hegyen augusztus 31-én reggel tűz ütött ki s a Gulyás testvéreknek öt derékből álló pincéjük leégett. 486 korona volt a kár, de biztosítva volt s azt hírlik, hogy saját magok gyújtották volna fel a pincét.

Vigyázatlanág. Fuchs Benő képfestő segéd e hó 6-án a Schütze Sándor kék festő gyárában a ruhaszárítóról olyan szerencsétlenül leesett, hogy súlyos sérüléseket szenvedett.

„Az egészség a legdrágább kincs.” Ha csak ezt mindig tekintetbe is vesszük! Hány ember küzdődik életé legnagyobb részében, hogy végső napjait nyugalomban tölthesse. Amde a munkaképtelenséggel rendszerint a test élvezetképtelensége is beáll. Nem volna-e akkor tanácsosabb az egészséggel takarékoskodni, hogy a nyugalom napjaira azt fogékonyképesen és erőteljesen fentarthatassuk? Egyszerű és természetes táplálkozási mód az a nem oly nehéz és bizony célhoz vezető út. Kezdvé a reggeli kávéval, a melyet a legcélszerűbben úgy készítünk, hogy a bakkávé félleg Katreiner-féle Kneip maláta-kávéval vegyítjük. Ez a vegyület számtalan családban, mint a kedvelt bakkávé iz és a honi malátáké. Itmény egészségi előnyeinek legideálisabb egyesítése kipróbáltatott, Rövid megszokás után senki sem fogja ezt a kellemes és izletes kávévalt nélkülözhetni. Ügyeljünk azonban arra, hogy csakis a valódi Katreiner-féle Kneipp maláta-kávé az eredeti csomagokban használjuk.

Kazal égés. Zala-Lövön nagy füstös tűz verte fel az embereket augusztus 29-én este, mikor Frim Józsefnek egy 300 keresztből álló kazalja ismeretlen okból kigyulladt. A kár biztosítva volt s azt mondják, hogy a saját gazdája gyújtotta volna fel.

Keresik Sándor József cselédet, aki a Nagy-Ollárhoz tartozó Barkovics János gulya-gyópi erdőortól a cseléd-könyvével s az ellopott 6 koronával együtt megszökött.

Gyermekjáték. Teskándon szeptember 2-án Pesti Ferenc lakosnak elégett a gabonája, takarmánya s több gazdasági eszköze, összesen 745 kor. kárt okozva, de biztosítva voltak. A tűz gyermekjátékából keletkezett.

Téli gyümölcs eladás. Folyó évi gyümölcs termésemből többféle nemes fajú mintegy 8-10 metermázs, téli alma és körte eladó. A venni szándékozók szíves megrendelését kéri Magyar-Szerdahely (posta Zala-Szent-Balázs), 1900 évi augusztus 16-án Sáringer Károly főtanító, faiskola kezelő.

A Kert, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap f. évi 17-ik számának tartalma: konyhakertészet, gyümölcsészet, díszkertészet, tárcsa, méhészet, közlő és távolról, gyógr- és iparnövények, irodalom gép- és eszköztár, világszemle, hírek, apró szakközlemények, szerkesztői üzenetek, fametszetek. A havonként kétszer megjelenő szaklap előfizetési ára egy évre 6 korona, kertész részére 4 korona.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén f. hó 2-án a hivatalos adatok alapján: *lépfene:* Keszthely 1. udvar; *vesztettség* Sümegh 1. udvar; *sertésorban:* Pusztaszent-László 10 udvar, Vitenyéd-Szent-Pál 5 u.; *sertésvész:* Alsó-Lendvalakos 5 u., Csáktornya 10 u. Balaton-Magyaród 1 p., Kis-Komárom 2 u., Komáromváros 6 u., Nagy-Réce 1 p., Szeptetnek 1 p. Alsó-Zsid 3 u., Felső-Páhok 1 u., Felső-Zsid 3 u., Keszthely 10 u., Kustánszeg 7 u., Szilvágy 12 u., Gétye 1 m., Nemesszer 9 u., Pacsa 1 m., Bazsi 1 u., C. abrendek 5 u., Nyirád 1 u., Prága 8 u., Sümeg 8 u., Alsó-Örs 8 u., Balaton-Füred 9 u., Hegyesd 7 u., Kapos 7 u., Mindszent-Kálla-Kis-Falud 10 u., Tördemicz 8 u., Döbréte 7 u., Zala-Egerszeg 5 u., Csáford 7 u., Kustány 1 m., Zala-Szent-László 1 m., Nagy-Kanizsa 5 u.

Halottkémii jelentés.

Városunk területén ez év augusztus havában meghaltak:

1. Lampl Margit 14 nap. 12r. szabó gyermeke.
2. Makk Rozsi 3 hó rk. szabó gyermeke.
3. Szabó István 63 év. rk. nős, napszamos.
4. Szalóky Gyuláné, Kovács Mari 46 év. rk. koreszmáros neje.
5. Szentgróthy József 8 hó rk. földmives fia.
6. Keszi Györgyné, Filipánics Mari 33 év. rk. csizmadia neje.
7. Szele Ferenc 28 év. rk. nőtlen tart. huszár.
8. Horváth Ferencné, Farsang Mari 50 év. rk. ács neje.

9. Brucker Józsefné, Neuherz Ágnes 77 év. rk. esztergályos özv.

Zala-Egerszeg 1900. szeptember 1-én.

Dr. Graner Adolf

v. orvos.

Az ország dolga.

A vakáció Plósz Sándor igazságügyi miniszter a polgári perrendtartáson dolgozott s az általános polgári törvény könyvét, mely utóbbi készen is van már. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter Erdélyben járt a héten, megtekintette a telepítésre megvásárolt detreheimi birtokot, kijelölte, s hol a telepes házak épülni fognak, — nagyobb mérvű befűtéstől is gondot kodott a miniszter. — Az Emke a múlt vasárnap tartotta fennállásának 16 évi rendes közgyűlését Kolozsvárt. Az egyletnek összesen 2 millió 583 ezer 606 korona s 89 fillér vagyona van. — Széll Kálmán miniszterelnök házajott, résztvett az ő felsége elnöklelte alatt tartott közös miniszteri tanácskozásban, tegnap Budapesten a magyar minisztertanácsban elnökölt. — Darányi Ignác földmivelésügyi minisztert egyre halmozza a bizalommal és kitüntetéssel, annak ellensúlyozásául, hogy egy németnyelvű magyar lap megtámadta a párisi pobárköszöntőjeért. — Dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter jó egészségben tért haza Dél-Tirolból s átvette a miniszterium vezetését. Általában érkeznek haza, vagyis a fővárosba a többi honatyák is; tegnapelőtt a szabadelvűek klub helyisége már meglehetősen megtelt a hazaérkezett tagokkal.

Közgazdaság

A viharágyukról.

Egy kis tanulmányi utazást tevéen múlt héten Veszprém, Fehér és Zala megyékben és az utóbbival szomszédos Stájerország határára — megtekintettem az itt szervezett „viharágyu állomásokat”, melyek után már pár év óta érdeklődéssel viseltetem! mert tudomásom szerint Olasz és Stájer országokban már évek óta eredményteljesen védekeznek az úgy nevezett „viharágyukkal” a jégverés ellen.

Szerzett tapasztalataimat a következőképpen ismerettem:

Nálunk Magyarországon is — indulva a szomszédos jó példa alapján — egyik-másik helyen megkezdtek már 1897-ben a védekezési kísérleteket és az eredmény itt annyira kielégítőnek bizonyult, hogy a kísérletezői állomások most már nemcsak teljesen szervezve vannak, de az állomások gomba m dra szaporodnak és különösen Zalamegye ad uttörő példát, mikor elkövet mindent, hogy az egész megye területére „viharágyu állomások” szervezésével megmentessék a jégkárosodásokat! *)

Tanulmányi utazásom alatt azonban arról is meggyőződtem, hogy a jégkárak ellen irányuló ezen újabb védekezési eljárás még az illetékes és intézkedésre hivatott körökben sem teljesen ismeretes mindenütt; sőt egyik másik helyen oly mérvű bizalmatlanságot észleltem, miszerint szükségét érzem annak, hogy a „viharágyukkal” és az ezekkel kapcsolatos dolgokkal egy kissé bővebben foglalkozzam, hogy így lehetőleg megdöntsem azon bizalmatlanságnak alapját, mely az állomások jólfogott érdekében, mely azt tartja, hogy az isteni akaratval szemben hiába való minden emberi törekvés!

Dehogy égbekiáltó vétek a fellegekbe lődözni! Nem az Isten és isteni akaratelleni merénylet ez, hanem kötelességszerű önvédelem, magától az Istentől nyert észbeli lehetőség erejével és ezen erő segítségével létesített eszközökkel! Emler segits magadon, az Isten is megsegít!

Régi időkől tudjuk azt, hogy háborus területeken, oly vidéken tehát, hol nagy számu katonaság összpontosított és lövöldöztek, eloszlottak, elvonultak a vészfellegek, vagy leestek eső alakjában. De az nincs följegyezve sehol sem, hogy ily területeken a katonaság jégverést látott volna! Gyermekkorunk óta meg folyton hallottuk a falusi harangok vést jelző zúgásait veszedelmes felhők közeledkor. Miért van az mind így? Mert a légmozgás fokozásamegátóhatja és bizonyos föltételek mellett biztosan meg is gátolja a jégképződést, illetve a jégverést és ennek következményeit, a jégkárokat.

Köznapunk, de sőt annak még értelmesebb rétege is, annyira bizalmatlan a viharágyuk iránt, hogy kénytelenek vagyunk minden eszköz felhasználásával mindenáron meggyerni a földmivelő osztályt ezen az újabb korban is valóban vívmány számba menő találmány eszméjének. Mert a jégverés elleni védekezés tekintetében csakis úgy érünk célt, ha sikerül propagandát csinálni a népek éppén azon rétegében mely arra leginkább utalva van!

A nagy gazdaságok el vannak készülve az évi jégkárakra és egyéb elemi csapásokra; ezek a károkat nem is érzik annyira meg, mint a kis gazdák és a biztosítási üzletek kötésénél is enyhíthetnek káraikon. De a kisgazdákra ez érzékeny teher évenként!

Ma már elmondhatjuk egyébként, hogy a jégkárak elleni biztosítások az eddigi apalon lejártak magukat; mert tapasztalatokra hivatkozva állíthatjuk, hogy jégverés ellen a viharágyukkal védekezés biztos eredményt hoz.

E kijelentést nem szabad szánakozó mosolylyal fogadni, mert a fizika tétélei támogatják állításunk helyességét. Ugyanis kétségtelen tény az, hogy a jégképződést a légköri — és — villamosság érintkezése mozdítja elő nagy mértékben és bekövetkezik a lég különböző rétegeiben uszkáló felhők surlódása alkalmával akként, hogy a vízpárák a melegebb lég rétegből a hűvösebbé jutván, hóhelyekké, majd a még hidegebb légürben

*) Vármegyénkben ily állomások vannak: Badacsonyban, Tapolczán, Sümeghen, Stridón, Alsó-Lendván, Gelsén, Nován.

jégsemekké tömörülnek s mint a levegőnél súlyosabb testrészek leessenek.

Tapasztalati tények alapján állíthatjuk azt is, hogy ezen légköri páraátalakulások rendszerint 2-3 ezer méter magasságban szoktak történni, minek rendszerinti előjele a „rekedttség”, a „nyomott levegő”; a felső levegő megsűrűsödik, a nap sugarai nem törnek kellő erővel át azon, a föld pedig kisugározván a hőt, alant nyomott lesz a levegő és a felső légréteg képződménye aláesik.

E légköri játék többször és hosszadalmasan is tart, mikor t. i. az apróbb részletekben uszkáló felhők helyben készülnek tömörülni; ilyen alkalmakkor elégségesnek bizonyult a ritkább lövöldözés is. Ellenben igen gyakran megtörténik, hogy a terhes felhők rohamosan lepik el a lát határt, — ekkor már erősebb lövöldözéshez kell folyamodnunk, mert a cyclonicus jégképződmény nagy ellenállási erővel bír.

A lövöldözéssel elérjük azt, hogy a légköri villamosság nem rendezkedhetik szabadon; a viharágyuk ugyanis oly magasságban, mint a jégképződmény történni, az alant megszorult levegőt széles kiterjedésben föltolják egy részről a hidegebb légkörbe, megzavarják, összekeverik a felsőbb légréteg hidegebb légkörét a melegebbel. — másrésztől a vízpárák így nem alakulhatnak át hóhelyekké, jégsemekké, az esetleg már átalakultak pedig ismét visszanyerik pára természetüket s vagy eső alakjában hull alá a felhő, vagy egyáltalán elvonul a lát határról, de jég alakjában a védett területen le nem eshetik sehogy sem, mert a viharágyu működési területe fokozható 5-6 ezer méter magasságig 1-2 kilométer széles kiterjedésben is, és a szükséghez képest másodpercenkénti gyorsasággal is ismételhetők a lövések, miáltal óriási detonáció létesül a légürben.

Nem szabad tehát e viharágyukat oly közönyvel és különösen oly bizalmatlansággal, oly értelmetlen előítélettel fogadni, mint utazásom alkalmából arról számot tevő helyeken és körökben is elég sajnósan meggyőződtem.

A viharágyukkal a védekezés oly biztos eredményt hoz, hogy en, adóleengedésben ma már csak azon jégkárvalottakat volnék hajlandó részesíteni, kik a viharágyukkal védekezés dacára szenvedtek kárt.

A viharágyukkal védekezés szükségének utolsó órája elérkezett és a külföldön és részben hazánkban is elért eddigi eredmények után gazdaságunk vitális érdeke hozza magával a sürgős intézkedések szükségességét. Az eszme tehát fölkarolandó és népszerűsítendő. A viharágyu állomások szervezendők akár szövetségi társulatok alakításával, akár házilag az egész országban, megyénként, járásonként, községenként.

Az állam semmi szín alatt nem zárkozhatik el a támogatáselől! Eddig is számos állomást tart fenn önköltségen! A lópor árát pedig — ily célra — leszállította 38 krra kgkint. A törvényhatóságok támogatására is föltétlenül lehet számítani. Ott vannak a megyei gazdaságok, melyek csak hivatásuk magaslatára helyezkednek, midőn az eszme szolgáltatásba szögdnek.

Lám, Olaszországban maga a szerencsétlen véget ért nagy lelkű király, Umberto, is rendkívül érdeklődött a jelen kor ezen vívmánya iránt és részben ennek köszönhető, hogy a f. évben egyedül csak a Póvidéken 20.000 viharágyutelep állítatott föl.

Hát mit kishitűsködünk mi magyarok? Avagy nekünk oly bőségesen futja, hogy egy-egy jégvetést föl sem vesszünk?

Ne legyen a magyar ember még mindig csak olyan, hogy a maga kárán okuljon!

Azután még ha összehasonlítást teszünk a magyar és a külföldi viharágyu gyártmányok közt; itt is az előny mérlege nagyban kedvez a magyar gyártmányoknak; nem mondhatni, hogy rozak az olasz, vagy a steier gyártmányok; de ezek a magyar gyártmányokkal szemben nagyon kezdetlegesek. Nálunk mind összevéve is csak 2-3 éves dolog a viharágyu, de gyártóik példákön indultak és öndicsékvés nélkül elmondhatjuk, hogy a magyar gyártmányok sokkal tökéletesebbek a külföldiekénél; sőt elmondhatjuk azt is, hogy ezek közt oly tökéletes is van, mely semmi kívánni valót nem hagy maga után.

Tanulmányi utazásom alatt a Stieger, a Greinitz, a Lorber és Comp. féle külföldi, majd az Emmerling, a Farkas és Faragó s a legújabb Fehér féle szab. magyar viharágyu gyártmányokat ismertem meg. Tudomásom szerint többféle gyártmány talán nincs is.

Többé-kevésbé a sok ágyuk mindegyike megfelel ugyan acélnak, én azonban az elismerés babérral mégis a Fehér-féle úgynevezett *forgóviharágyut* díszíteném föl nemcsak egyszerű, teljesen veszélytelen kezelése, energikus működése és rendkívüli gyors tüzelési képessége miatt, mely már magában véve is gyors előny, de főleg különféle szögű irányba helyezhető forgópisztoly féle szerkezeténél fogva, mi alapos reményt nyújt arra, hogy nemcsak jég elleni védekezésre alkalmas föltétlenül, Hatlövets szerkezeténél fogva ugyanis képesnek látszik a cyclonicus zivataros felhők ártalmatlanná tételére is, — hisz egymás után kieresztve a 6 lövést, formális légi utat tör magának a levegőben s föltárja az oly colossalis magasságban uszkáló vészfellegek zárt kapuit s mintegy faltörő kos a várfalán, mely rést tör magának a felhőkben is, összekeveri azokat s eloszlatja azokat szerteszt, jobbra és balra. E mellett ez az ágyu beválni igérkezik ködök, derek és kisebb fagyok ellen is, mi által a mezőgazdaság szolgálatában is nagy szerepre van hivatva, mely reményre a többi tökéletlenebb szerkezetű egyáltalán nem jogosít föl.

Nem céloz az egyes viharágyukat és azok szerkezeit, egyiknek és másinak is előnyeit és hátrányait, ismertetni, hisz ez már gazdaságunk föladata! De igenis óhajtottam a viharágyukat, mint hasznos találmányt népszerűsíteni és ez föladata édes mindnyájunknak! E tapasztalattal tértem vissza tanulmányi utamból.

Segits magadon, az Isten is megsegít!

Fgy szőlősgazda.

Selyem-Blousok 2 frt 40 krtól.

felebb — 4 méter! póstabér és vámentesen szállítva!
Minták póstaforduktával küldetnek; nemkülönböztetve fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krtig. méterenkint.

Henneberg G. selyemgyárai (es. és k. udvari szállító) Zürichben.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

Nincs többé buzaüszög
a Dupuy Numa és Társa-féle

Magcsávázó

használata mellett.

Már 18 éve a legnagyobb sikerrel alkalmazzák a buza, kukorica és egyéb gabona üszög ellen.

Egy csomag két metermázsa vetőmaghoz 25 krajcár, egy metermázsa vetőmaghoz 16 krajcár.

Utánzatoktól óvakodjunk.

Bécs, VI. Windmühlgasse 33.

Dupuy Numa és Tsa.

Kapható Zala-Egerszegen: **Hu-
binszky Adolf és Gyarmati
Vilmos** kereskedésében.

Keil-lakok

(GLASUR)

a legkitünőbb mázó-szer a padló számára.
1 nagy palack ára 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Arany-fénymáz

képeknek stb. beanyozására.
1 kis palack ára 20 kr.

Padló-fényesítő

legjobb és legegyszerűbb beeresztőszer ke-
mény padló számára. Egy köcsög ára 45 kr.

Fehér „Glasure“-fénymáz

Legjobb szer mosó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonnan befestésére.
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

Ján Ferenc cégnél Zala-Egerszegen.

A „KRISTÁLY“ Szt. Lukácsfürdői
hegyiforrás nagy mélységből
fakadó, állandó összetételű,
igen tiszt, kalcium-és mag-
nesium-hydrocarbonat-
sós, ásványviznek minősítendő.

Mindenütt kapható.

Szög's Kalodont

Elismert legjobb fogtisztítószer.

ad 4452/tkv. 900.

Árverési hirdetmény

A zalaegerszegi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy *Rozenkrantz József* olai lakos végrehajtónak *Österreicher Antónia* zalaegerszegi lakos végrehajtást szenvedő ellen 1555 korona tökéltétel és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalaegerszegi 10 sz. tjkben 11 hrsz. alatt végrehajtást szenvedő tulajdonául felvett házra 6368 korona kikiáltási árban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1900 évi október hó 10-ik napján d. e. 10 órakor Zala-Egerszegen a tkvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 636 kor. 80 fil. készpénzben vagy az 1881 évi LX. t. c. 148 §-a alatt jelzett árfolyammal

számított és az 1881 évi november 1-én 3333 sz. alatt kelt. I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 LX 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék min tkvi hatóság.

Zala-Egerszegen, 1900 évi június hó 22-én

Rutich kir. tszéki bíró

Tüzifa kereskedés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses értékre adni, hogy Zala-Egerszegen

tüzifa kereskedést

nyitottam és azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a legjobb minőségű tűzifát a legjutányosabb ár mellett szállíthatom.

Raktárom a vasuti pályaudvaron van. Megrendelések Körmei utca 10-ik szám alatt levő üzletihelyiségemben teendők.

Zala-Egerszeg, 1900. évi augusztus 21-én.

Schvarcz Jakab.

Főelv: Pontos és szolid kiszolgálás.

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy az őszi idényre a legújabb ruhakelmék, selymek, pargetok,

valamint

szepességi fehérneműek

dus választékban raktárra érkeztek módunkban áll s előnyös bevásárlásunk folytán az összes cikkeket a legjutányosabb árak mellett árusítani.

Számos látogatásért esd

Reisinger és Eigner
divatárraktára Z.-Egerszegen.

Főelv: Pontos és szolid kiszolgálás.

Tankönyvek.

Az idény közeledtével van szerencsém a t. c. közönség b. tudomására hozni, miszerint a zalaegerszegi főgymnasium I. II. III. IV. V. VI. VII. osztályára, valamint a felső kereskedelmi iskola három osztályára, úgy szintén a polgári leányiskolában használt tankönyvek

— az új tanterv szerint is —

új- és ódon állapotban

nálam bámulatos olcsón kaphatók.

Meg nem felelő könyveket 8 napon belül vissza veszek.

Tankönyveket — **vidéki intézetből is** — a lehető legmagasabb árban mindenkor megveszek.

Iskola könyvek egy nap alatt elkészülnek.

Az 1900/1 évre szóló könyvjegyzékek minden iskolára külön kaphatók.

Zala-Egerszeg, 1900. augusztus hó.

Szíves pártfogást kér

Neubrunn Gábor

könyvkötő és könyvkereskedő.

Jegyző urak figyelmébe!
Értesitem a tek. jegyzői kart, hogy a
**kamatszámítási-
kulcsok**

elkészültek s nálam még mindig megrendelhetők

1 db. ára 50 fill.

a Pénzügyigazgatóság által ujonnan elrendelt **adókimutatások** nálam szintén már kaphatók

20 iv. ára 32 fill.

Szíves rendeléseiket kéri

kész tisztelettel

Vágó János.

Levélbeni megrendelések azonnal elintéztetnek.

Magyar általános köténygyár
SCHOTTOLA ERNŐ
műszaki nagykereskedő
BUDAPEST
Fonciére-palota Andrássy-ut és Vácikörút sarkán.

Állandó raktár:

műszaki, ipari és szobrászati gummiárúkban; **pinceszőlészeti, szőlészeti és borászati** cikkekben; mezőgazdasági kellékekben, olajok és zsiradékokban; mérlegekben; tüzelő felszerelésekben;

Különlegességekben;

sportcikkekben, **vizhatalan gummi köpenyekben**, sárcipőkben, **miniszteri előírású mentőszekrényekben** stb.

Minden osztályról képes árjegyzék.

A telek utcában egy ház eladó előnyös feltételek mellett.

Bővebb értesítést ad **Berger Henrik** (Olai-utca.)

SZIVATTYUK MÉRLEGEK
minden neme, házi, mezőgazdasági, építkezési, ipari és egyéb célokra. Legjobb gummi- és kender tömlők.
Mindenféle csövek.

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság

W. GARVENS, Bécs

Schwarzenbergstrasse 6.

I. Wallfischgasse Na.

Kapható gép-, vas- s egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és vízvezetési üzemekben, kufuróvállalatoknál stb.
Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat, illetve Garvens-mérlegét.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

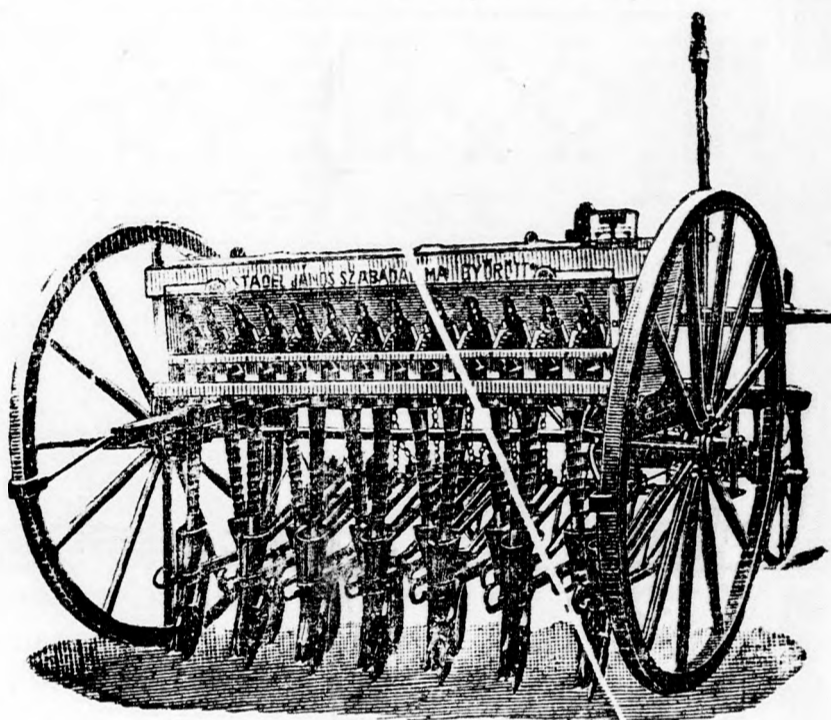
Olasz szab. 51582/17. Spanyol szab. 24198. Belga szab. 142447. Portugál szab. 3 096.

Legrégibb gazdasági gépgyár
alapított 1845-ben a
Stádel Károly örökösei

kir. orsz. szabadalmazott
mezőgazdasági gép és eszköz gyára, vas- és fémöntődéje
Győrött, Városház u. 32-34.

Ajánlja minden rendű gazdasági gépeit és eszközeit, kitűnő konstrukcióban, legjobb anyagból, igen szolid munkával, jutányos árak mellett.
Továbbá a gyár kizárólagos szabadalmát képező találmányait, a minő a

tolattyu rendszeres sorbavetőgépe:
a „Győri Drill”

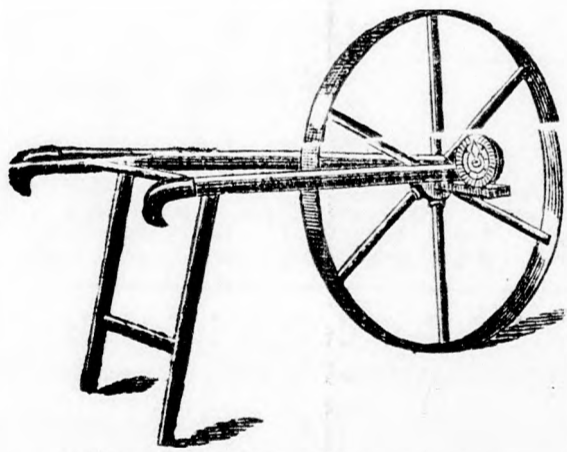

Győri Drill.

mely Ausztria és Magyarországon szabadalmazva — valóságos reformot képez a sorbavető gépek között. A — „Győri Drill” a **leg egyszerűbb és leg könnyebb** vetőgép — váltókerek és láda megdöntő csavar nélkül, *minden magot partnak vagy völgynek egyformán vet, a földben kifogástalanul rakja, a verőmagot sohasem zuzza meg, a magmennyiség egy óramutatóval pillanat alatt szabályozható munka közben is.* — Egyszerű megtekintés elegendő szembetűnő előnyeinek felismerésére.

Továbbá ajánlja az **összes államokban szabadalmazott**

Stádel-Torkos-féle földmérő talyigát,

földmérő talyiga.

mely egy gazdaságban sem nélkülözhető — a mérőláncsal szemben összehasonlíthatlan előnyt nyújt biztos, gyors és olcsó munkájával.

A számos kitüntetést és elismerő nyilatkozatokat készséggel mutatja be és magyarozó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld, valamint minden kérdezősködésre készséggel válaszol a gyár **Győrben**, vagy a tulajdonosa

Stádel János

földbirtokos Zala-Tárnokon

Amerikai szabadalom 718 814. Britt-India szabadalom 2.290.

NESTLE Gyermeklisztje

a legjobb alpesi tejet tartalmazza.

A legbecselesebb táplálék

gyermek és gyomorbetegségek számára.

A legelső orvosi tekintélyektől ajánlva, már 30 éve minden gyermekorvosban alkalmazásban van. Egy doboz gyermekliszt 1 kor. 80 fill.

Gyermeklisztből mutatványdobozok ingyen és bérmentve.

Főraktár: Berlyak F-nél Bécs I. Naglergassel.

Nestle condensált teje cukorral dobozonként 1 korona, cukor nélkül „Viking”. (Ujdonság) dobozonként 1 korona.

„Stearoptinum”

(Olaj-sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi csadád titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rnedelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: **vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény,** a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszolgáltatja a „Stearoptinum” laboratoriuma. A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum” laboratoriumában:

Budapest, VII. kerület, Mexikói ut. 88. II. 25.